

PRÁVNÍ RÁDCE

MĚSÍČNÍK

hn

1

PravniRadce.ihned.cz

V PŘÍLOZE:
KUPNÍ SMLOUVA
PODLE
OBCHODNÍHO ZÁKONÍKU

TÉMA: SPRÁVNÍ SOUDNICTVÍ

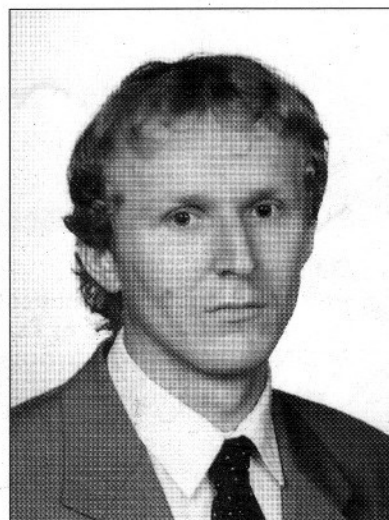
PŘEDÁNÍ A PŘEVZETÍ DOKONČENÝCH INVESTIC
PODLE SMLOUVY O DÍLO

NOVÝ ZÁKON O VYSÍLÁNÍ

ODPŮRČÍ ŽALOBA
PODANÁ FINANČNÍM ÚŘADEM

K NĚKTERÝM ASPEKTŮM NEPLATNOSTI SMLOUVY
PODLE ZÁKONA
O ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

„Podle své povahy jsou veřejné zakázky speciálním druhem obchodu; nicméně vzhledem k tomu, že na úhradu předmětu plnění veřejné zakázky jsou používány převážně prostředky z veřejných rozpočtů, jsou postupy zadavatelů vedoucí k uzavření smluv podrobeny veřejnoprávní regulaci. Na předmět plnění veřejné zakázky uzavírá potom zadavatel smlouvu s vítězným uchazečem, jímž je subjekt (subjekty), který předložil nejvhodnější nabídku.“

(JUDr. Ing. Radek Jurčík, str. 27)

NÁZOR

- Cukr, nebo bič?** 3
(JUDr. Tomáš Pohl)

TÉMA

- SPRÁVNÍ SOUDNICTVÍ**
Reforma českého správního soudnictví 5
(JUDr. Josef Baxa, JUDr. Michal Mazanec)
Model správního soudnictví 11
(Mgr. Ing. Marek Němec)

STATĚ

- Předání a převzetí dokončených investic podle smlouvy o dílo** 16
(JUDr. Jan Vích, CSc.)
Zákon o konkurzu a vyrovnání: K rozsahu uspokojení nároků oddělených věřitelů 19
(JUDr. Luboš Chalupa)
Ochrana osobních údajů 21
(JUDr. Jiří Maštalka)
Nařízení okresního úřadu 22
(JUDr. Hana Neumannová)
Nový zákon o vysílání 25
(JUDr. Jan Fučík)
Reklama a ochranné známky 26
(Mgr. Karel Špindler)

FÓRUM

- Zadávání veřejných zakázek: K některým aspektům neplatnosti smlouvy** 27
(JUDr. Ing. Radek Jurčík)

Ilustrace: Václav Johanus

- Nájemné za užívání pozemků** 30
(Ing. Oldřich Kropáč, DrSc.)
Zákon č. 265/2001 Sb.: Ke změnám v trestním zákoně 32
(JUDr. Jiří Teryngel)
Srovnání tzv. druhé směrnice Rady ES a novely občanského zákoníku provedené zákonem č. 370/2000 Sb.: Stanovit jasná pravidla 37
(Mgr. Miroslav Chochola)

PORADNA

- Ptáte se – odpovídáme** 40
(JUDr. Igor Pařízek)
Praktické otázky: Celní dluh 42
(Lubomír Bačo)

MONITOR

- Odpůrčí žaloba podaná finančním úřadem** 43
(JUDr. Pavel Vrcha)
Ze Sbírký zákonů 47
Nové knihy 50

PŘÍLOHA

- Kupní smlouva podle obchodního zákoníku** I– VIII
(Doc. JUDr. Karel Marek, CSc.)

PŘIPRAVUJEME

- Téma: Nekalá soutěž
- Nová úprava užívání státních symbolů
- Uzavírání kupní smlouvy se zahraničním obchodním partnerem
- Celní zákon: Aktivní zušlechťovací styk
- Smlouva o obchodním zastoupení (vzor s komentářem)
- Příloha: Odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání

VÝHERCI ČTENÁŘSKÉ ANKETY PRÁVNÍHO RÁDCE

Do desátého čísla našeho měsíčníku byl vložen anketní list, jehož vyplněním a odesláním jste mohli při troše štěstí vyhrát PSION REVO či bezplatné roční předplatné vámi zvoleného titulu z produkce vydavatelství **Economia a. s.** Anketních odpovědí, jež zpracování nám napomůže lépe obsahově orientovat časopis tak, aby více odpovídal vašim požadavkům, se vrátilo překvapivě mnoho, za což upřímně děkujeme. A jména výherců?

PSION REVO posíláme **RNDr. Petru Šponarovi** z Prahy 4, **Janu Kozákovi z Holice** a **Miloši Míkovi** z Prahy Běchovic. Předplatné Právního rádce pak získali **František Hubáček** ze Slaného, **Karel Šemík ml.** z Ústí nad Labem, **JUDr. Jiří Procházka** z Jihlavy, **JUDr. Antonín Rameš** z Arnoltic a **Luboš Polívka** z Nové Paky, předplatné **Hospodářských novin** Ing. **Hana Černá** z Klatov a **JUDr. Otakar Horník** z Chrudimi. Výhercům gratulujeme a všem za upřímné odpovědi ještě jednou děkujeme.

Redakce

KALENDÁŘ SEMINÁŘŮ

konferenčního a seminárního servisu a. s. **ECONOMIA**,

kteří se konají v budově vydavatelství v Dobrovského ulici 25, Praha 7 (stanice „Letenské náměstí“, tramvaje č. 1, 8, 25 a 26 od stanic metra Hradčanská nebo Vltavská) a začínají – pokud není uvedeno jinak – vždy v 9 hodin. Ceny jsou uvedeny včetně pěti procent DPH. Předplatitelé HN mají patnáctiprocentní slevu z ceny semináře.

5. 2. 2002 – Vyjednávání o ceně

(Ing. Miluše Jurošková, CSc. – Business Link, konzultantka a trenérka s praxí ve významných českých i mezinárodních firmách)
Cena: 2490 korun (2120 korun se slevou)

6. 2. 2002 – Budování a vedení úspěšného prodejního týmu

(Ing. Miluše Jurošková, CSc. – Business Link, konzultantka a trenérka s praxí ve významných českých i mezinárodních firmách)
Cena: 2490 korun (2120 korun se slevou)

12. 2. 2002 – Novela zákona o účetnictví

(Ing. Jana Hladíková – účetní a daňová poradkyně tuzemských i zahraničních firem – H & Finance, spol. s r. o.)
Cena: 2490 korun (2120 korun se slevou)

13. 2. 2002 – Jak posílit postavení vaší firmy na trhu – firemní strategie, její zavádění, komunikace a hodnocení

(Ing. Libor Friedel, MBA – trenér a konzultant, Friedel KM Consulting, PhDr. Iva Halousková, MBA – trenérka a konzultantka, Stra-

tegic Business Solutions, Ing. Jeanne Kašpaříková, MBA – trenérka a konzultantka, Strategic Business Solutions)
Cena: 2490 korun (2120 korun se slevou)

19. 2. 2002 – Jak správně číst v účetních výkazech

(Ing. Jana Hladíková – účetní a daňová poradkyně tuzemských i zahraničních firem – H & Finance, spol. s r. o.)
Cena: 2490 korun (2120 korun se slevou)

26. 2. 2002 a 12. 3. – Daňový speciál I. a II.

(Ing. Jana Hladíková – účetní a daňová poradkyně tuzemských i zahraničních firem – H & Finance, spol. s r. o.)
Cena: 3700 korun (3150 korun se slevou)

Bližší informace obdržíte na telefonních číslech: 02/33 07 14 28, 02/33 07 14 30; faxové číslo: 02/33 07 20 30; e-mail: seminare@economia.cz

Model správního soudnictví

Loni v květnu zrušil Ústavní soud ČR s účinností od 1. 1. 2003 celou pátou část občanského soudního řádu nadepsanou „správní soudnictví“. Vláda ČR předložila v říjnu 2001 Poslanecké sněmovně návrh zákona soudního řádu správního. Následující pojednání se snaží předložit základní pilíře správního soudnictví a odhalit ty věcné skutečnosti, kterými správní soudnictví musí být vyznačeno, aby plnilo svou funkci. Při vytváření modelu správního soudnictví se proto bude vycházet z principu „funkce tvoří orgán“. Je ponechán stranou název orgánu správního soudnictví, nebude se řešit, jak bude drahý, ani bedlivě zkoumat, je-li vhodné a možné změnit Ústavu ČR. Právo EU nebude vstupní hodnotou, stejně ani vládní návrh učiněný parlamentu, už vůbec se nebudou obkreslovat zahraniční či historické varianty. Nakonec, jako výstupní hodnota z následujících úvah, bude snad zjištění, že navržený obrys modelu správního soudu ob stojí v příslušné kapitole státního rozpočtu, že se navrhlo to, co je podobné jedné ze tří původních vládních alternativ a že výsledek je kompatibilní s právem EU.

Zákonodárnou moc v ČR vytvářejí občané volbami a kontroluje ji Ústavní soud. Soudní moc je kontrolována systémem nadřízených soudů a i prezidentem, který soudce jmenuje. Kdo ale kontroluje státní moc výkonnou? Výkonná moc vyžaduje též kontrolu, neboť zejména ona může být zneužita. Správní soudnictví má za úkol kontrolovat správní moc. Aby taková kontrola byla účinná, je potřeba do konstrukce správního soudnictví zabudovat ty systémové prvky, které se v kontrolních mechanismech dlouhodobě osvědčují.

Kontrolní (dohlížecí, řídicí) principy lze rozdělit na metody „dokonalý manažer“ nebo „dokonalý systém“. Metoda dokonalého manažera dobře funguje v soukromé sféře např. při obchodních aktivitách podnikatelů, nebo ve sféře politických monarchií a i ve většině církví. Tato metoda je pro svou pružnost a rychlost výhodná, vše řídí zpravidla jeden člověk a je-li nadprůměrně schopný, je to účinnější metoda než dokonalý systém. Problém začíná až tehdy, když se na místě centrální osoby ocitne osoba neschopná a úplatná. Pak je záhuba kontrolované organizace rychlá. Takové riziko nechtějí nést někteří majitelé obchodních společností, ani státy či mezinárodní organizace a volí cestu snad méně pružnou, ale hůře zneužitelnou, tj. metodu dokonalého systému. Nejdokonalejší kontrolní systémy jsou vypracovány formou organizačních řádů posádek letadlových lodí, kde jeden den neválečného provozu stojí milion dolarů.

Státní moc – pro nebezpečí zneužití – je nutné též kontrolovat metodou „dokonalého systému“. Takový systém nebude založen na dlouhém řetězci vzájemně nadřízených orgánů, kde na konci stojí osoba nebo skupina, kte-

rá je oprávněna všechny úkony podřízeného řetězce nahradit vlastním konečným rozhodnutím. To by nebyla kontrola systémem. Kontrola systémem spočívá v dekoncentraci rozhodování se zpětnou vazbou. Takový systém správního soudnictví se hledá.

Model správního soudu bude vycházet z toho, že právní demokratický stát je založen na důsledném oddělení všech tří pilířů státní moci, tj. moci zákonodárné, soudní a výkonné. Stejně tak bude akceptovat starou právní zásadu, že nikdo nesmí být soudcem ve vlastní věci (*natural justice*), i to, že lidé jsou si rovni v důstojnosti a právech. Přestože výkonná moc není realizována výlučně ve správním řízení, bude se následující studie pro názornost opírat převážně jen o kontrolu správního řízení.

Činnost soudu lze přirovnat k práci sportovního rozhodčího. Činnost orgánu veřejné správy je naopak více podobná roli sportovního hráče, ať už jde o správní řízení, o zákrok ozbrojených složek, či jiný výkon veřejné správy. U osoby rozhodčího se žádá nestrannost, u hráče se počítá s tím, že někoho reprezentuje a prosazuje nějaký jeho zájem.

Ve správním řízení je jedním z hráčů veřejnoprávní subjekt (obvykle stát, či veřejnoprávní korporace), který se utká s účastníky řízení. Správní orgán, je ale navíc i rozhodčím ve své věci, což je zásadně nutné pro efektivní výkon správy. Protože by nikdo neměl být rozhodčím ve své věci, je třeba zajistit, aby správní orgán nebyl konečným rozhodčím, resp. aby o věci rozhodl i ten, kdo věc nepovažuje za svou.

Jestliže hodláme kontrolovat výsledky správního řízení a jiných aktů veřejné správy,

budeme zjišťovat, „zda hráči hráli fér, zda góly nedával rozhodčí, jestli se nehrálo mimo hřiště“, zda orgán veřejné správy vůbec rozlišil sféru rozhodovací od sféry hodnotící, zda nepřekročil svěřenou pravomoc, zda nelegální zájem soukromý nezastřel neexistujícím zájmem veřejným, zda správně aplikoval zákon, zda nezneužil neurčitých právních pojmů, zda správní uvážení bylo korektní. Každý, jehož práva a povinnosti byly rozhodovány před veřejnou správou, by měl mít možnost podat žalobu proti orgánu správy tak, aby proti sobě byli oba postaveni jako rovnocenní soupeři. Žalobu je účinně podat až po zásahu policie, nebo po právní moci správního rozhodnutí „tj. po sportovním utkání“.

Žalobní stížnost „na průběh utkání“ tentokrát rozhodne nestranný soudce. Správní soudnictví se tedy liší od obecného tím, že správní soudce musí přezkoumat již proběhlou kolizi dvou stran, kde jedna měla zákonem svěřenou vrchnostenskou moc, „byla hráčem i rozhodčím“ proti účastníku, který měl pozici mnohem slabší, „byl jen hráčem“. Veřejnou mocí se myslí ta oblast, kde jsou vztahy založeny na nerovnosti postavení účastníků.¹⁾

Vrchnostenská moc v sobě zahrnuje, kromě jiného, i obrovské zmocnění – přímo rozhodovat otázky odborné. Správní orgán plní nejen funkci rozhodce ve své věci, ale i funkci znalce ve své věci. Správnost výkonu znalecké funkce bude správní soudce také přezkoumávat. Je tedy zřejmé, že správní soudce bude na rozdíl od soudce obecného vázán nikoliv jen zákony, ale navíc i pravidly z odborných disciplín. Správní soud bude speciálním soudním orgánem, bude rozhodovat speciální soudní spory, jejichž specialita je založena tím, že jedním z účastníků je orgán veřejné správy.

Když už správní soud bude umět řešit složitosti vyplývající z veřejnoprávní povahy jednoho účastníka soudního řízení, nezbyvá, než mu svěřit i ty spory, kde oběma účastníky jsou veřejnoprávní subjekty, tedy spory kompetenční. Kompetenční spory vznikají nejen mezi orgány veřejné správy vzájemně, ale i mezi obecným soudem a orgánem správy. Takové spory do roku 1992 řešil Vrchní soud podle zákona z roku 1918,²⁾ dnes je řeší tentýž soud podle § 8a obč. soudního řádu.

Kompetenční spor dvou správních orgánů lze vyřešit losem. Vůbec nemusí jít o nalézání práva, ale pouze o autoritativní konstitutivní (správní) rozhodnutí a proto kompetenční spor může řešit přímo konečná instance správního soudnictví.

Zásadní úlohou soudního řízení je nalézt a vykonat právo. Úlohou správního řízení je právními prostředky vytvořit a vykonat nějakou hodnotu. Pro představu, jaké hodnoty vznikají ve správních řízeních, lze uvést např. stavební povolení, souhlas se zřízením energetického díla, povolení posečkáni daně, zápis ochranné známky, udělení patentu na vynález,

vkład vlastnického práva do katastru nemovitostí, souhlas s provozem jaderné elektrárny, vydání živnostenského oprávnění, vyslovení zákazu řízení motorových vozidel, udělení pokuty, vyvlastnění pozemku, vznik práva z parcellačního plánu atp.

ČTYŘI FÁZE SPRÁVNÍHO ROZHODOVÁNÍ

S obsahovou stránkou rozhodování souvisí, zda součástí správního soudnictví bude patentový soud, daňový soud, soud pro přezkoumání zákroků ozbrojených složek a další speciální soudy či senáty. Na základě formálních otázek se budeme pak zabývat tím, zda správní soud bude správní rozhodnutí jen zrušovat, nebo i měnit, případně i potvrzovat, jak se bude postupovat proti nečinnosti správního orgánu. Zjistíme, zda orgán správního soudnictví bude více podobný dovolacímu soudu, či třetí instanci správního orgánu, znaleckému ústavu nebo veřejnému tribunálu. Rozborem správního řízení zjistíme, že správní orgán při rozhodování realizuje tyto činnosti:

- provádí kauzální teleologické úvahy,
- zjišťuje skutečný i expertní stav,
- interpretuje právní normu,
- hodnotí.

Kauzální teleologické úvahy

Kauzální teleologické úvahy se vyskytují obvykle na začátku správního řízení, kdy správní orgán zvažuje, zda např. učinit opatření proti šíření nemoci šilných krav, zda vydat certifikát o zdravotní nezávadnosti výrobku, vydat kvóty na výrobu cukru či vymazat ochranou známku pro její neužívání, nebo nařídit odstranění nepovolené stavby atp. Při kauzálních teleologických úvahách se vymezuje předmět správního řízení z hlediska cíle, vymezuje se věc, ve které se má rozhodnout.

V případě, že řízení je zahájeno na návrh, je předmět řízení vymezen tímto návrhem. Je-li řízení zahájeno na podnět, pak je nutné předmět řízení správně vymezit už v prvním úkonu vůči účastníkovi. Zde správní orgány zhusta chybují. Udá-li nás konkurent živnostenskému úřadu, že nemáme správně označenou provozovnu, pak se správní řízení, bude-li zahájeno, musí konat ve věci označení provozovny podle § 17 odst. 8 zák. č. 455/1991 Sb., nikoliv ve věci udělení pokuty podle § 65 odst. 4 zák. č. 455/1991 Sb., a už vůbec ne ve věci podnětu „*pana Nováka*“. Je chybou, když správní orgán jedná s tím, kdo podal podnět z pozice třetí osoby jako s účastníkem řízení, případně, když vyhoví odvolání takové osoby.

Může se i přihodit, že na sousedovo udání špatného označení naší provozovny nám bude vyměřena pokuta za nesprávné vedení účetnictví, bylo-li řízení zahájeno ve věci udělení pokuty. Předmět a cíl řízení vymezuje oblast dokazování i věcnou příslušnost správního or-

gánu a určuje, zda se projednává věc veřejnoprávní či soukromoprávní (i správní orgány projednávají čistě soukromoprávní spory, např. podle § 25 odst. 2 zák. č. 137/1995 Sb.).

Ve správním soudnictví nebudou obtíže při přezkoumávání těchto otázek, protože nejde o nic nového a jde o otázky výlučně právní. Když se rozhodlo mimo předmět řízení, nezůstane správnímu soudu než rozhodnutí zrušit a případně správní řízení zastavit [srv. s § 221 odst. 2 písm. c) zák. č. 99/1963 Sb.]. Nelze věc vrátit zpět, jestliže je nutné změnit předmět řízení. Naopak, při vadě odstranitelné správní soud věc vrátí do prvního nebo druhého správního stupně.

Zjištění skutečného stavu a expertních skutečností

Je-li dán předmět řízení, je nutné zjistit skutečnou stránku věci, v níž se má rozhodnout (§ 3 odst. 4 zák. č. 71/67 Sb.). Zjištění jednoduchých skutečností se provádí ohledáním, zjištění složitějších skutečností dokazováním. Současná soudní kontrola správního řízení další dokazování nepřipouští a soud je vázán dokazováním z přezkoumávaného správního řízení (§ 250i odst. 1 o. s. ř.). Přezkoumává se jen zákonnost napadeného rozhodnutí, což není zcela fér proces. Zejména však z hlediska smysluplnosti kontroly bude nutno provádět dokazování i před správním soudem. Předmětem dokazování budou otázky běžné i odborné. Může jít o otázky až tak odborné, že není možné na ně odpovědět nikým jiným, než expertem z příslušné vědní disciplíny.

Dosavadní úprava správního soudnictví se odborných otázek tak bojí, že správní rozhodnutí, která závisí výlučně na otázce technické nebo zdravotní, vůbec k přezkumu nepřipouští [§ 248 odst. 2 písm. g) o. s. ř.]. Nově se od správního soudnictví očekává provádění dokazování obecně, navíc i věcí odborných, expertních.

Interpretace právní normy

Po vymezení předmětu řízení a po provedeném dokazování přistoupí správní orgán k použití právní normy. Interpretace se provádí též průběžně, neboť právní normy mohou určovat, co se bude dokazovat a jaký bude předmět řízení. Přezkoumávání aplikace právních norem je běžnou činností nadřízených soudů. Nelze přehlédnout, že správní orgán je vázán nejen zákony, na rozdíl od obecných soudů, ale i podzákonými předpisy (§ 3 odst. 1 zák. č. 71/1967 Sb.) Správní akt tedy může být vadný, protože byl vydán v rozporu s podzákonou normou. Soud takové rozhodnutí zruší pro porušení zákona (jako v § 250j odst. 2 o. s. ř.). Bude se ale posuzovat soulad podzákoné normy se zákonem?

Jestliže má správní soudnictví zajistit fér proces, pak nezbude, jako protiváhu k vrchnostenské moci, než být přísný na orgán veřejné správy v tom smyslu, že legalita podzá-

konné normy bude zkoumána jen na návrh žalobce, jinak ne. Žalovaný správní orgán nesmí oponovat, že podzákoná norma, podle které rozhodl (kterou obvykle i sám vytvořil) je v rozporu se zákonem. Bude-li pro žalobce výhodné nezabývat se legalitou podzákoné normy, soud se tím také nebude zabývat a napadené správní rozhodnutí jednoduše zruší pro jeho nesoulad s podzákonou normou. Mezi podzákoné předpisy mohou patřit i technické normy. Kdyby soud rozhodl ve prospěch orgánu správy, provede to jen zamítnutím žaloby, nikoliv navíc potvrzením napadeného rozhodnutí, neboť ono v sobě může ukrývat vadu zákonnosti podzákoné normy, která na základě osvědčeného dispozičního principu nebyla vznesena.

Správní soudce bude mít obsáhlé znalosti speciálních zákonů. Pro ilustraci, měl by umět kontrolovat aplikaci např. i zákona č. 132/1989 Sb., o ochraně práv k novým odrůdám rostlin a plemenům zvířat, nebo aplikaci zákona č. 529/1391 Sb., o ochraně topografií polovodičových výrobků. Úloha správního soudce bude o to těžší, že „*rozhodné právní věty z oblasti ochrany průmyslového vlastnictví jsou roztřesené v širých legislativních lánech, kde pobíhají téměř bez obojku, jak by řekl básník, jako chrti mdlí a zrosení*“, jak napsal do předmluvy jedné knihy³⁾ náměstek předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví V. Pítra. Nejen požadavky na expertní znalosti, ale i na znalosti právní, ukazují na účelnost zřízení Patentového soudu. Znovu se připomíná,⁴⁾ že Patentový soud na území ČR existoval již od roku 1919. V Německu existuje dodnes.

Hodnocení

Hodnocení se ve správním řízení vyskytuje ve třech formách. Za prvé, jde takové hodnocení, kdy zákon upravující výkon správy obsahuje pojem neostřý, nejasný, vágní. Tento jev se obecně pokládá za vadu zákona, podobnou vadě smlouvy, která nepamatuje na všechny situace. Pojmy naopak pamatují na více situací, než zákonodárce chtěl. Při hledání významu těchto pojmů dochází k výkonu rozhodovací volnosti s souladu s pozitivním právem, nikoliv ale s vůlí zákonodárce. Je to parlamentem nechtěná, ale udělená, rozhodovací volnost.

Za druhé, zákon může obsahovat neurčité právní pojmy. Ty zákonodárce užil vědomě a cíleně, aby orgánu správy založily chtěnou rozhodovací volnost. Takové pojmy jsou např. veřejný pořádek, dobré mravy, zaměnitelná ochranná známka, stav techniky, průmyslová využitelnost, množství nikoliv malé, obecný zájem, nebezpečná látka atd.

Za třetí, hodnocení je do zákona zakomponováno jako správní uvážení, jako klasická diskreční pravomoc, kterou zákonodárce cíleně a vědomě příslušným orgánům udělil.

V praxi je taková pravomoc obvykle normována slovem „*může*“. Např.: „*Správce daně*

může stanovit zálohy daně jinak, než z minulých daňových povinností.“ (§ 67 odst. 5 zák. č. 337/1992 Sb.). Slovo „diskreční“ znamená „rozlišovací“. V kanonickém právu se užívá pojmu „diskreční věk“ a myslí se tím věk, ve kterém už má člověk způsobilost rozlišovat dobré od zlého. Pro zajímavost je to od 14 let. Udělením diskreční pravomoci zákonodárce předpokládá, že orgán správy „je nějak odborně dospělý“, že má zvláštní způsobilost správně rozhodovat odborné věci.

Všechny tři uvedené způsoby hodnocení jsou v praxi odlišného užití, avšak téhož důsledku. Při interpretaci neurčitěho právního pojmu je prvotním úkolem obecně stanovit jeho přesnější rozsah a ten aplikovat. Naopak, při užití diskreční pravomoci je úvaha orientována na způsob užití právního následku. Neurčité právní pojmy se vyskytují obvykle v hypotéze právní normy, nikoliv v sankci. Tam se vyskytuje diskreční zmocnění. U přestupku je nutné vždy zhodnotit společenskou nebezpečnost činu. Obsah správního uvážení je dnes ve správním soudnictví nepřezkoumatelný (§ 245 odst. 2 o. s. ř.).

Orgány státní správy sféru správního uvážení natolik zneužívaly, až soud judikoval, že uvnitř správního uvážení se musí alespoň uvažovat logicky⁵⁾. V literatuře⁶⁾ je oblast správního uvážení opakovaně přirovnána k „černé skříňce“. Existuje i názor, že taková černá skříňka je vhodně definována kybernetickou teorií regulace a lze tedy použít principů z této vědní disciplíny.⁷⁾ Zjistí se pak, že správní uvážení lze podrobit mnohem hlubší soudní kontrole než je doposud v judikatuře zvykem, a to i bez nového dokazování a s respektováním nepřezkoumatelnosti volné úvahy samé.

Správní orgán je povinen se držet co nejlépe daného vodítka, ale měl by i bez vodítka vykonat něco cenného. Kvalita prvního spočívá v míře přiléhavosti k vodítku, v míře souhlasu s vodítkem a kvalita druhého spočívá v hodnotě samotného výsledku. Pro přezkoumávání prvního platí právo samé, zásady formální logiky, správných úsudků jako dedukce, indukce, ale též celá oblast exaktních pravidel odborných. V této první fázi se hledá pravda jako soulad myšlenky se skutkovou, odbornou a právní skutečností, který se označuje jako správnost, jako míra správnosti.

Naopak, druhou konstitutivní činnost kontrolujeme podle výsledku jako je krása, dobro, výkon, efektivita, úspora atd. Tuto činnost správního orgánu uvedenými slovy hodnotíme. Hodnocení je zkoumání hodnoty, tedy ceny. „Jest mnohem větším zlem, ublížit-li úřad někomu porušením správného myšlení, než ublížit-li mu hodnocením. Jen v první případě lze objektivně říci, že se stala křivda na všech, kdo si logického uvažování váží.“⁸⁾

Každý hodnotí věc jinak, ale na nějakých maximech a minimech se musí všichni shod-

nout. Tato objektivita se nazývá kritérium. Správní rozhodnutí ve věci, která zahrnuje do sebe volnou úvahu, se musí vyrovnat s volbou kritéria. Jeho absence může být žalobním argumentem. Jestliže se má např. výrokem určit, že někdo je zvláštní měrou zasloužilý, musí se říci do odůvodnění, v čem se obecně zasloužilost vidí. Hodnocení by tedy orgán správního soudnictví měl přezkoumávat,⁹⁾ nejen v mezích dodržení logického uvažování, ale i v rámci kritérií, jež sobě orgán správy sám vyslovil, zejména vlastní správní judikaturou. Přezkoumávána má být i kontinuita rozhodování.

Jestliže např. vnitřní předpis správce daně určuje, nebo jen jeho běžná praxe se tak vykonává, že příslušenství daně je odpuštěno každému, kdo o to žádá poprvé a současně jeho vznik nezavinil úmyslně, pak by z toho měl vzniknout tíž nárok pro všechny osoby v téže situaci, nedojde-li ke změně vyřizování všech takových žádostí. Doposud ve správním soudnictví tento argument neobstál s odkazem, že je přezkoumáváno výlučně napadené rozhodnutí, nikoliv jiná obdobná rozhodnutí, a nelze přezkoumat to, na co není právní nárok [§ 248 odst. 2 písm. i) o. s. ř.]. Žalobce napříště bude požadovat stejné hodnocení, a to i tehdy, že obdobná rozhodnutí jiných účastníků mají subsumovány vady ve skutkovém či právním zjištění. Před veřejnou správou jsou si všichni rovni (čl. 1 zák. č. 2/1993 Sb.) Tato rovnost se musí promítnout do každého téhož správního rozhodnutí i v oblasti nároku na stejné hodnocení. Musí se promítnout i do výkonu správního dozoru, aby správní řízení byla *ex officio* zahájena proti všem osobám ve stejných podmínkách.

Jestliže správní orgán zahájí řízení proti stavebníkům, kteří staví v obci garáž bez povolení, nesmí se zjistit, že řízení bylo zahájeno jen proti těm z nich, kteří ve volbách konkurovali panu starostovi. Dosavadní přezkum ve správním soudnictví není prováděn podle kritéria hodnoty, nejsou-li hodnotová kritéria současně hledisky zákonnými.

EXPERTNÍ ROZHODOVÁNÍ A DOKAZOVÁNÍ

Expertní rozhodování je jedním ze čtyř kroků správního řízení. Dnes soudy odborné otázky nepřezkoumávají, jsou zahrnuty do správního uvážení. Nelze odkazovat odborné a technické otázky do sféry volného uvážení. Tuto myšlenku poprvé vyslovil brněnský advokát Alois Pražák ve své knize Rakouské právo ústavní na str. 361. Pro inženýry na tom není nic divného, neboť soud i správní orgán těžko mohou volně uvážít „zda těleso ponořené do kapaliny je, či není, nadlehčováno silou“. Právo o takových otázkách mlčí.

O otázkách odborných se nerozhoduje, nehlasuje, otázky technické se měří, mohou se

vypočítat, případně se dokazují vědeckými metodami. Odpovědi na otázky odborné jsou deklaratorní, sféra volného uvážení je konstitutivní. Právní věta může být platná nebo neplatná, výrok skutkový může být pravdivý nebo nepravdivý. Člen orgánu správního soudnictví bude tedy vázán odbornými zjištěními stejně, jako obecný soudce zákonem.

Expertní oblast je, na rozdíl od práva, oblastí exaktní. Nezávislost správního soudce proto nebude postavena na tom, že o odborných zjištěních může volně uvážít. Bude-li v řízení před správním soudem nějak zjištěno, že předběžná otázka, na níž stojí napadené rozhodnutí, je závislá na nějakém výpočtu, měření, či jiné exaktní, byť složité skutečnosti, bude nutno se nejprve zabývat tím, zda opravdu se předběžná otázka o ten či jiný expertní jev opírá a v případě, že ano, pak se bude muset expertní jev ozřejmit vědeckým způsobem či důkazem. Obdobnou dvoustupňovost rozhodování již znalo římské honorární právo soukromé jako litiskontestace.

Obě strany se nejprve přely o znění otázky, kterou považují za rozhodnou ve své věci, ale mohly o tom uzavřít smír. Soudce kontroloval vymezení otázky a při neshodě ji rozhodl sám. Litiskontestace je vymezení předmětu sporu, určením jeho právního základu s jeho hypotetickým vyřešením. Pak obě strany postupovaly do druhé fáze, do obsahového vyřešení vybrané otázky. Není náhodou, když právní literatura¹⁰⁾ uvádí, že pojem „*litiskontestatio*“ je výlučně technický termín. Obdobně by mohl orgán správního soudnictví postupovat, pokud žalobce tvrdí, že byl poškozen výrokem správního orgánu, který závisí na expertní předběžné otázce.

Ať už se bude ve správním soudnictví o odborných otázkách rozhodovat jakkoliv, vždy by žalobce měl v žalobě rozlišit, cítí-li se poškozen právním vymezením odborné otázky, anebo zda se cítí poškozen zodpovězením odborné otázky.

V první fázi soud, vyhoví-li žalobci, vrátí věc zpět do správního řízení, a vysloví závazný právní názor a přikáže správnímu orgánu v rámci toho provést zodpovězení expertní otázky. V druhé fázi, když už je rozhodnuto o základu sporu, nebo o něm vznikl smír, přistoupí soud ke kontrole toho, jak správní orgán rozhodoval expertní otázku. Jestliže žalobce bude tvrdit, že je poškozen zodpovězením odborné otázky, ale nebude umět navrhnout matematický, technický či jiný odborný důkaz pro své tvrzení, soud pak žádné expertní dokazování neprovede a žalobu zamítne.

Litiskontestační rozhodování je právě tím prvkem nalézání hodnot, které se opírá o systém, nikoliv o autoritativní rozhodnutí soudce, či správního orgánu. Odborné znalosti žalobce právního zástupce sehrají podstatnou roli. Orgán správního soudnictví bude součástí moci soudní, ať už se jmenuje

jakkoliv, protože nebude nahrazovat správní orgán v tom smyslu, že by za něj prováděl měření, chemické pokusy či vědecký výzkum a následně by předmět správního řízení meritorně rozhodl, že by např. vydal stavební povolení či udělil patent na vynález. Kdyby taková rozhodnutí vydával, pak by to nebyl orgán soudní moci, ale byl by součástí moci výkonné. Ohledně dokazování je třeba mít stále na zřeteli, že soud zjišťuje skutkový stav, ale správní orgán zjišťoval skutečný stav.

Správní soud tedy zásadně není třetím stupněm správního orgánu a bude provádět odborné úkony jen jako navržený důkazní prostředek, jako přezkum technických vyjádření správního orgánu. Konečně správní rozhodnutí bude vydávat správní orgán. Soud např. nemůže nést odpovědnost za bezpečnost jaderné elektrárny, tu musí unést Úřad pro jadernou bezpečnost. Zachová se oddělení moci zákonodárné, výkonné a soudní.

NÁVRHY OBRYSU SPRÁVNÍHO SOUDNICTVÍ

Obrys modelu správního soudu vychází z úvah uvedených v této studii. Vládní návrh soudního řádu správního je obširnější s občas odlišnými ustanoveními. Lze si představit i jiné názory na koncepci správního soudnictví vůbec.

Krajské správní soudy

Zákonem se zřizují krajské správní soudy (jako součást Nejvyššího správního soudu). Krajské správní soudy rozhodují o žalobách každého, kdo tvrdí, že byl zkrácen na svých právech rozhodnutím nebo opatřením orgánu veřejné správy, či její nečinností. Příslušnost krajského správního soudu je dána sídlem správního orgánu, který rozhodoval v posledním stupni správního řízení, nebo proti němuž směřuje návrh žalobce. Krajské správní soudy dále rozhodují nároky ze služebních poměrů ve státní službě a též spory ve věcech soukromého práva, rozhodoval-li o nich věcně příslušný správní orgán a všechna rozhodnutí územních a profesních samospráv, dotýkají-li se práv a právem hájených zájmů osob.

Krajský správní soud napadené pravomocné správní rozhodnutí zruší, nebo žalobu zamítne, anebo udělí orgánu veřejné správy pokutu splatnou ve prospěch žalobce, zejména v případě nečinnosti a odmítání vydání správního rozhodnutí. Sazebník pokut stanoví zvláštní zákon. Krajský správní soud může žalobu postoupit soudu obecnému, není-li stanoveno jinak, soudu okresnímu, zjistí-li, že věc spadá výlučně do sféry soukromého práva a správní orgán o ní rozhodovat neměl.

Krajské správní soudy zřizují tříčlenné senáty podle odborností, složené z právních a odborných členů, dále jen „soudci“. Krajský správní soud zřídí zvláštní senáty pro pře-

zkum správních rozhodnutí a opatření ve věcech daní, cla a poplatků a senáty pro věci důchodového a sociálního zabezpečení. Přezkoumává se i důvodnost a účelnost i přiměřenost opatření a zákroků finanční prokuratury, je-li zřízena. Předsedou senátu je vždy právník.

Krajské správní soudy nerozhodují spory z veřejnoprávních smluv a žalobu postoupí obecnému soudu krajskému. Krajské správní soudy vyřídí přednostně ty žaloby, v nichž se nepožaduje nové dokazování a postačí dokazování ze správního řízení a též i žaloby, kde se výslovně žalobce vzdal práva ústního slyšení. Právní zastoupení pro řízení před krajským správním soudem je povinné, nemá-li žalobce sám vysokoškolské právní vzdělání v ČR. Právním zástupcem může být vždy advokát, ve věcech finančních daňový poradce, ve věcech dědických a katastrálních notář, ve věcech průmyslového vlastnictví patentový zástupce.

Byla-li proti rozhodnutí správního orgánu tímž účastníkem správního řízení podána ve lhůtě ústavní stížnost a současně i správní žaloba, krajský správní soud řízení o žalobě zastaví. Řízení o žalobě se přeruší, jestliže ústavní stížnost byla podána v téže věci jiným účastníkem napadeného správního řízení, nebo byla povolena obnova správního řízení. Proti rozhodnutím o žalobách je možné podat žalobcem i žalovaným kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, jiný opravný prostředek ani ústavní stížnost se nepřipouští.

Patentový soud

Zřizuje se patentový soud se sídlem v Praze. Pro patentový soud se použijí ustanovení o krajském správním soudu, není-li stanoveno jinak. Patentový soud přezkoumává pravomocná správní rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví, a dalších správních orgánů, pokud rozhodovaly o právech z průmyslového vlastnictví. Patentový soud rozhoduje v senátu sestávajícího z pěti soudců, tj. ze dvou právních členů a tří členů technických. Předsedou senátu je právník.

Patentový soud neuděluje pokuty a může žádat zálohu na provedení navrženého dokazování. Náklady na dokazování hradí ten, kdo neměl ve sporu úspěch. Patentový soud přezkoumává i ta rozhodnutí, jež závisí výlučně na posouzení technického stavu. O technických otázkách rozhoduje formou litiskontestace.

Nejvyšší správní soud

Zřizuje se Nejvyšší správní soud (spolu s krajskými správními soudy). Sídlem Nejvyššího správního soudu je Praha. Nejvyšší správní soud rozhoduje o kasačních stížnostech proti rozhodnutím krajských správních soudů a proti rozhodnutím Patentového soudu. Napadené rozhodnutí zruší, nebo stížnost zamítne. Nejvyšší správní soud rozhoduje přímo vzá-

jemné kompetenční spory mezi orgány veřejné správy, a mezi soudy a orgány veřejné správy a jejich spory o pravomoc. Proti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu není opravného prostředku.

Nejvyšší správní soud může na návrh zrušit právní předpis, je-li v rozporu se zákonem. Návrh na zrušení předpisu může podat ten, kdo se jeho nezákonnost přímo dotýká, nebo každý, kdo složí kauci. Výši kauce stanovuje zvláštní předpis. Kauce se v případě zrušení právního předpisu vrací zpět navrhovateli. Kauce se vrací i pro případ, že alespoň dva členové senátu hlasovali pro zrušení předpisu. Ve věcech politických stran rozhoduje Ústavní soud.

VÝHODY UVEDENÉHO MODELU

Plná jurisdikce

Je zřejmé, že pouhý kasační princip nepostačuje k tomu, aby se mluvilo o plné jurisdikci. Z hlediska judikatury Evropské komise a Evropského soudu (dosti protichůdně) není pro plnou jurisdikci meritorního rozhodování třeba. Ani by to nebylo vůbec vhodné, jak vpředu zdůvodněno. I soud, který jen zrušuje správní rozhodnutí nebo zamítá žaloby a nikdy správní rozhodnutí nepotvrzuje ani nemění, je soudem plné jurisdikce, pokud provádí dokazování a přezkoumává nejen jeho zákonnost, ale i otázky odborné a skutkové i hodnocení žalovaného správního orgánu. Nejvyšší správní soud zajistí prostřednictvím rozhodování o kasačních stížnostech jednotnost judikatury.

Zrychlené řízení

Zrychlená řízení budou ovládána kasačním principem, pokud to žalobce dobrovolně navrhne. Nastane možnost přednostně vyřídít žaloby bez nového dokazování a bez ústního slyšení. Lze využít praxe i judikatury dosavadního správního soudnictví.

Vztah k Ústavě

Život lidí není upraven jen zákony, ústavními zákony, či mezinárodními smlouvami, ale je závislý i na neprávních skutečnostech. Např. vynálezce nějakého technického díla by měl mít možnost, aby jeho odborný spor s patentovým úřadem rozhodl s konečnou platností inženýr a nikoliv právník, nebo oba společně. Jestliže je moc zákonodárná i ústavnost kontrolována Ústavním soudem, jestliže je obecná moc soudní kontrolována Nejvyšším soudem, nezbyvá, než aby moc výkonná byla kontrolována Nejvyšším správním soudem.

Abyste oddělení těchto tří pilířů, na kterém stojí právní stát, bylo důsledné a rovnoměrné, je nutné, aby Nejvyšší správní soud byl zmíněn v ústavě, a je správné, že je zařazen do moci soudní, nikoliv do moci výkonné. Krajské správní soudy lze zřídít obdobně jako by-

ly zřízeny krajské obchodní soudy, ale s tím rozdílem, že opravný prostředek projedná Nejvyšší správní soud. Jde o otázku působnosti a organizace soudů, kterou Ústava doporučuje řešit obyčejným zákonem (čl. 91 odst. 2 Ústavy ČR).

V čl. 92 ústavy se uvádí, že Nejvyšší soud je vrcholným soudním orgánem, s výjimkou záležitostí, o nichž rozhoduje Ústavní soud nebo Nejvyšší správní soud. Počítá se tedy s tím, že Nejvyšší správní soud bude nejvyšším soudním orgánem těch soudů, o nichž to stanoví obyčejný zákon. Stejným principem došlo ke změně příslušnosti dovolacího soudu od 1. 1. 1996. Nebo lze obyčejným zákonem zřídit Nejvyšší správní soud, jehož orgánem jsou krajské správní soudy. Pro samostatnou koncepci krajských správních soudů spolu s Patentovým soudem a s Nejvyšším správním soudem není třeba měnit Ústavu.

Podobnost s trestním řízením a odpovědnost orgánů veřejné správy

Trestní soudnictví řeší jednání fyzické osoby v rámci jejího trestněprávního vztahu se státem, jež skutkově vznikl spácháním trestného činu a formálně byl nastolen sdělením obvinění. Žalobcem je stát. Stejně tak, avšak opačně, je tomu ve správním soudnictví. Veřejnoprávní a soukromoprávní účastník si vyměnili roli žalobce a žalovaného. Správní soudy nastupují do své role až potom, co orgán veřejné správy dokončil svojí nezákonnost a nesprávnost, tedy až potom, co správní rozhodnutí nabylo právní moci, nebo po tom, co zásah výkoné moci již byl vykonán.

Správní soudnictví, ač disponuje zrušením pravomocného správního rozhodnutí, není svou podstatou jen ingerencí do správního řízení. Výrok o zrušení napadeného rozhodnutí lze vnímat i jako potvrzení vzniku nároku na náhradu případné škody proti tomu, kdo zrušené rozhodnutí vydal, zejména proti státu. Zrušením vykonaného správního rozhodnutí nelze často věci vrátit zpět, stejně jako nelze zpravidla nastolit stav, jež zde byl před spácháním trestného činu. Náhrada škody je však v dispoziční volnosti poškozeného, kterou může úspěšný žalobce užít podle zákona, který je zde výslovně pro tento účel, tj. podle zák. č. 82/1998 Sb.

Kdyby soud přezkoumával nepravomocná správní rozhodnutí, plnil by úlohu správního orgánu. Jestliže se doposud přezkoumává v odpor vzaté správní rozhodnutí, které nenabylo právní moci, je nutné jej v soudním řízení buď zrušit, nebo opravný prostředek zamítnout a rozhodnutí potvrdit, aby nabylo právní moci (srv. § 250q odst. 2 o. s. ř.). Správní rozhodnutí potvrzené soudem se nelehko přezkoumává v mimořádných opravných prostředcích podle správního řádu. Právní moc by správnímu rozhodnutí neměl udělovat soud. Správní soud bude tedy jen zrušovat rozhodnutí nebo zamítat žalobu, nic víc.

Při vzniku odpovědnosti za škodu způsobenou správními orgány se počítá právě se zrušením pravomocných rozhodnutí (§ 8 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb.). Správní soud bude proto přezkoumávat jen pravomocná správní rozhodnutí. Ohledně nečinnosti orgánu správy je navíc vhodné zřídit i pokuty splatné ve prospěch účastníka správního řízení, proti kterému nečinnost směřovala. Obdobný princip se nakonec uplatňuje jako jediný účinný petit u Štrasburského soudu, když si občan stěžuje na Českou republiku. Finančním zdrojem pro pokuty necht jsou kauce propadlé u Nejvyššího správního soudu i výnosy regresního řízení proti zaměstnanci státu, který případně porušil pracovněprávní předpisy.

RIZIKA SPOJENÁ SE SPRÁVNÍM SOUDNICTVÍM

Nezávislost a nestrannost

Soudce správního soudu by neměl mít žádný závazek vůči stranám sporu ani vůči veřejným orgánům. Nezávislost je založena objektivními podmínkami, tj. délkou mandátu, neodvolatelností atd. Nestrannost obsahuje navíc i složku subjektivní. Zajistit nezávislost z formálního hlediska nečiní potíže, neboť tak se koncipovalo mnoho orgánů, např. Ústavní soud nebo Nejvyšší kontrolní úřad. Nicméně nestrannost správních soudů je ohrožena.

Praxe prokázala, že z hlediska objektivní nestrannosti není vhodné, aby normy týkající se kontroly veřejné správy navrhovala sama veřejná správa. Aby je navrhoval někdo jiný je obtížné. V legislativním procesu se občas vyskytuje názor připomínkových míst, jichž se navrhovaný zákon týká, že zákon je natolik speciální a je tedy nutné vyloučit užití správního řádu. Tímto způsobem se prosadil zákon o správě daní a poplatků, který daňového poplatníka usadil na nedůstojné místo (srv. § 32 odst. 3 zák. č. 337/1992 Sb. s § 47 odst. 3 zák. č. 71/1967 Sb.). Obdobně se orgány státní správy brání mimořádným správním opravných prostředkům (§ 38 odst. 7 zák. č. 137/1995 Sb. před novelou zákonem č. 116/2000 Sb.).

Snaha státní správy vyhnout se soudní kontrole byla zcela obnažena při sestavování přílohy A k obč. soudnímu řádu. Vznikla totiž poněkud nesourodá tabulka správních rozhodnutí, dodnes vyloučených ze soudního přezkumu. Tento jev kritizoval M. Mazanec,¹¹⁾ když uvádí, že „příloha k obč. soudnímu řádu vznikla po způsobu naruby obráceného nabídkového řízení, kdy některé resorty nenavrhlý nic, jiné předložily seznamy desítek druhů správních rozhodnutí, zcela popírajících smysl generální klauzule“. Obdobná situace by mohla nastat, až se bude koncipovat nové správní soudnictví.

Např. asi nebude vůle k zřízení patentového soudu, ani k přezkumu technických otázek, ač

třeba v Německu patentový soud desítky let funguje. Veřejná správa se bude bránit účinné soudní kontrole už v legislativním procesu a lze očekávat návrhy takových ustanovení, jež účinnou soudní kontrolu veřejné správy budou ve svých důsledcích paralyzovat. O tomto riziku je třeba vědět.

Lobby

Jestliže hodláme subjektivně zajistit nestrannost, není snad vhodné obsadit správní soudy dosavadními úředníky státní správy. Bez hlubší kontemplace je zřejmé, že právě odbornost vymezuje určité skupiny lidí, že experti z dané oblasti se všichni znají a zejména se přátelí s vedoucími pracovníky orgánů, jež v oblasti jejich odbornosti rozhodují. Do správních orgánů pronikají různé lobby, neboť vědí, že správní moc je konkrétní, efektivní a málo přehledná. Navržený systém snad učiní korupci obtížnější. Bude oslaben motiv poskytnout úplatek správnímu soudci, neboť ten nerozhoduje meritorně, a nebude ani konečným řešením nabídnout úplatek úředníkovi, protože jeho rozhodnutí je na žalobu jiného účastníka přezkoumatelné soudem.

Formálně blízko ke správnímu soudnictví mají trestní soudci. To konečně odpovídá situaci, že mnoho současných soudců správních senátů jsou bývalí civilní prokurátoři, kteří kdysi prováděli správní dozor podle dnes obsoletního ust. § 69 správního řádu. Krajské správní soudy lze obsadit správními soudci z krajských soudů. Patentový soud je možno doplnit právníky z této oblasti a inženýry z odborných disciplín. Nejvyšší správní soud necht je obsazen osobami z vrchních soudů, jež dosud přezkoumávaly pravomocná rozhodnutí ústředních orgánů státní správy. Personálně nestranný Nejvyšší správní soud a jeho soudy krajské budou účinným a užitečným nástrojem pro regulaci těch nezdravých jevů ve společnosti, o kterých se hovoří stále více.

Poznámky:

- ¹⁾ Usnesení Ústavního soudu ČR č. 3/93-94.
- ²⁾ Rozsudek Vrchního soudu v Praze č. j. 6A 901/93 z 25. února 1994.
- ³⁾ Efmert, J.: Předpisy se vztahem k průmyslovému vlastnictví, ÚPV 1998, s. 1.
- ⁴⁾ Mazanec, M.: Průmyslové vlastnictví 10/94, ÚPV Praha, 1994, s. 28.
- ⁵⁾ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č. j. 6 A 6/92-3 ze dne 15. 10. 1992.
- ⁶⁾ Mazanec, M.: Správní soudnictví, Linde, Praha 1996, s. 92; Hrdina, P.: Právní rozhledy č. 4/1999.
- ⁷⁾ Němec, M.: Soudní přezkoumávání pravomocných správních rozhodnutí, ZČU, Plzeň 1999, s. 53.
- ⁸⁾ Neubaer, Z.: II. sjezd právníků československých 31. 5. 1925, Nákladem výboru tiskl Odehnal Ant. 1925, s. 68.
- ⁹⁾ Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Obermeier z roku 1990.
- ¹⁰⁾ Kincel, J., Urfus, V., Skřejpek, M.: Římské právo, 2. vydání, C. H. Beck 1995, s. 18.
- ¹¹⁾ Mazanec, M.: Správní soudnictví, Linde, Praha 1996, s. 141.

MAREK NĚMEC
patentový zástupce, Praha